

WATERVOGELS

Over de Aetsveldsche Polder vliegen adulte **Kleine Zwanen**: 3 op 27/11 en 4 op 10 en 20/12 (EdB, RivD). In de hierna genoemde groepjes bevinden zich gelukkig ook juveniele vogels: 4 over de Vijfhoek op 29/11 en 5 op 6/12 (GvD, FV), en 6 over de Uitdammerdijk op 25/12 (EV) – resp. 2, 3 en 4 juv. Op 28/12 zijn er 2 adulte en 1 juveniele vogel t.p. in Polder de Rondehoep (WvdS). Vanaf 7/11 pleisteren er max. 4 **Wilde Zwanen** in de Aetsveldsche Polder (1e wrn. RivD, EdB, RB). De vogels zijn niet altijd te zien omdat ze graag in de diepe sloten bivakkeren. Op 26/12 vliegen er 4 over IJburg (RB) en op 31/12 6 over Zuidoost (Ivan Appel).

Op 12/10 vliegt er een groep van maar liefst bijna 600 **Rotganzen** over de Vijfhoek (GvD). Deze enorme groep wordt ook - weliswaar op grote afstand - waargenomen vanuit de Aetsveldsche Polder (EdB, RivD). Op deze datum vliegen er tevens groepen van 110 en 170 over het Diemerpark (FvG, WP, PvdW). Tot en met 5/11 druppelt deze trek na met groepjes van max. 11 vogels. Op 3/10 en in de periode 10-20/11 foerageren zeker 2 Rotganzen in Waterland, een adult en een 1kj (velen). Het is nuttig als waarnemers kleed en/of leeftijd toevoegen aan de waarneming; zo kunnen we zien dat het niet altijd het zelfde exemplaar betreft. Dit geldt ook voor de volgende waarnemingen: in de periode 30/10-20/12 zijn er minstens 2 **Roodhalsganzen** aanwezig in Waterland, een adulte en een 1kj vogel.

Dit kwartaal laat hoge aantallen zien van **Kleine Rietgans**, met name overvliegend: op 5/11 156 vogels over het Diemerpark (FvG, WP) en op 22/11 497 over de Vijfhoek (FV) en 344 over de Aetsveldsche Polder (EdB, RivD). Soms zijn ze makkelijk te herkennen aan de luidruchtige roep: “malle combi van hoge en lage tonen met valse trompet ertussendoor” (RuB

FOTO: LODEWIJK LUIST

Roodhalsgans, Broekergouw/Waterland, 3 november 2020

op 29/11). Het hoogste aantal **Toendrarietganzen** foeragerend in de omgeving van Schiphol is ca. 300 vogels op 6/12 (Hans de Nobel). Ook relatief hoge aantallen over de telposten: op 5/12 Diemerpark 119 (FvG) en Vijfhoek 107 (GvD), en op 20/12 64 over de Aetsveldsche Polder (EdB, RivD).

Op 15/10 vliegen 2 **Eiders**, waarvan één een 2kj man, in zuidoostelijke richting over het Science Park (Bart Hoekstra). Hoge aantallen **Krooneend**: op 14/10 120 vogels in Haven Ballast (EH) en op 18/11 110 op het IJmeer in Waterland (AS). Vanaf 16/10 worden er **Toppers** gezien op de Gouwzee; meer dan 400 op 15 en 18/11 (Maarten Hotting, FvG).

Pijlstaart laat dit kwartaal enorme aantallen zien, veel hoger dan in het kwartaal vorig jaar; het maximum aantal was toen 32. Vijfhoek: op 9/10 131 en op 14/10 maar liefst 1174 vogels overvliegend (GvD), Diemerpark op 2/10 130 en op 27/11 258 overvliegend. Op 4/11 ca. 100 over de Muider kust (EdB), op 5/11 ca. 100 over De Hoge Dijk (JG) en op 6/11 120 t.p. op de Gouwzee (DD).

Op 4 en 5/11 zwemt een vrouwtje **Zwarte Zee-eend** op het IJmeer aan de Muiderkust (1e wrn. TdG) en in de periode 15-22/11 een vrouwtje **Grote Zee-eend** op de Gouwzee (1e wrn. NA).

Het hoogste aantal **Middelste Zaagbekken** is 30 op 4 en 24/11, aan de Muiderkust (PvdW, WP, NA). Het hoogste aantal **Nonnetjes** is slechts 25, op 29/11 in de Gouwzee (EH); vorig jaar werden er 200 gemeld.

In de periode 4-8/12 wordt een **Roodhalsfuut** gezien aan diezelfde Muiderkust, soms dichtbij, soms ver weg (1e wrn. WvdS). In de periode 14/11-18/12 zijn er 2 **Kuifduikers** aanwezig op de Gouwzee (1e wrn. EdB, RivD). In november en december worden **Geoorde Futen** gemeld in Waterland en omgeving Muiden-Vijfhoek, hier max. 4 op 5/11. De enige oktoberwaarneming is op 13/10 bij Kruithoorn (WvdS).

Op 22/11 vliegen maar liefst 3 **Roodkeelduikers** in zuidelijke richting over de Vijfhoek (FV) en op 28/11 een 1kj naar west (FV, GvD, RB). Op 4/11 wordt een 1kj **IJsduiker** gemeld langs de Muider kust (1e wrn. TdG).

Roerdompen worden gemeld vanuit Waterland, Haven Ballast, Brettenzone, Overdiemerpolder en de Lutkemeer; hier op 18/10 2 ex. (Zaïnal Haberham). Op IJburg nachtelijke geluidsopnames op 1 en 5/11 (PvdW). De soort wordt niet waargenomen in december. **Kwakken** buiten Artis: 18/10 en 4/11 omgeving Gooiseweg, Watergraafsmeer (Pieter van der Linden, Thomas Kruiden) en op 1/11 een nachtopname in het Diemerpark (PvdW). Op 27/11 wordt een gekleurde juveniele vogel gefotografeerd in Artis; tegenwoordig worden ze weer geringd om hun bewegingen te kunnen monitoren (bron: Facebook). De Artis-pagina vertelt: "Kwakken zijn wilde vogels die in ARTIS leven". Tja.

In de periode 8-15/11 bevindt zich 'slechts' 1 **Koereiger** aan de Bloemendaler-/Poppendamergouw (1e wrn. LJJ). De laatste **Purperreiger** van dit kwartaal wordt gezien op 17/10: een juveniele vogel in de Aetsveldsche Polder (EdB, RivD).

Grote groepen overvliegende **Lepelaars** worden gemeld over De Baarsjes: 35 op 7/10 (Tim van Nus), 29 over Weesp op 11/10 (RBe, EdB, RivD). Een **Zwarte Ibis** wordt slechts door één persoon waargenomen en gefotografeerd op 28/11 in een nat weiland grenzend aan Ransdorp aan de Durgerdammergouw (Mark Gooijer, med. Paul Ruiters). In de dagen ervoor zitten er 1 à 2 op Texel en de dagen erna 1 vogel in een polder bij Leimuiden.

ROOFVOGELS & UILEN

In de maand oktober zijn er veel waarnemingen van **Visarend**, net als vorig jaar. De laatste wordt uitgezwaaid op 4/11 om kwart over elf, op de Vijfhoek (GvD, WP).

Meldingen van overvliegende en jagende **Blauwe Kiekendieven**: met name vanuit het Diemerpark, de Vijfhoek, de Aetsveldsche Polder, Schiphol, het Schinkelbos en diverse plekken in Waterland (vele waarnemers).

Op 12/10 vliegt een **Zeearend** over de Vijfhoek (GvD) en op 17/10 een adulte vogel eerst over de Muiderkust (Dorothee Rabe, EH) en vlak erna over Aetsveld (RivD, EdB). Op 20/10 is een niet-adulte vogel aanwezig in de buurt van Kruithoorn (Ellen Huisman). De laatste van dit jaar, ook onvolwassen, vliegt op 29/12 over de Bovenkerkerpolder (Agnes Laaghuis).

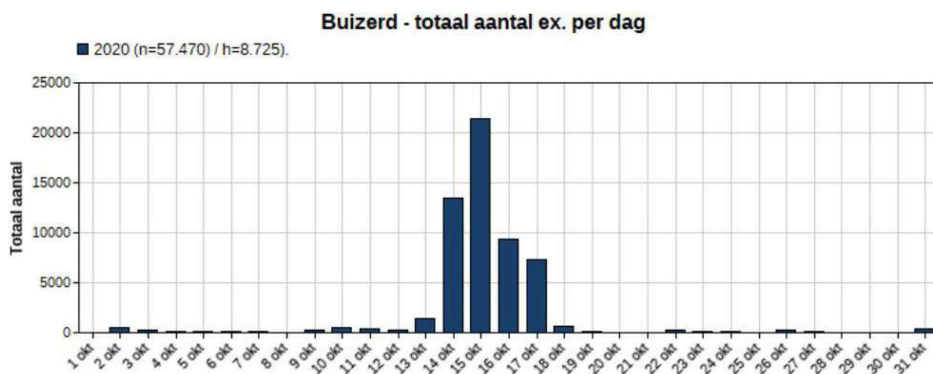
Overvliegende **Rode Wouwen** worden waargenomen op IJburg op 13/10 (WP, PvdW), in het Diemerpark op 16/10 (Sjirk van der Burg) en 2 vogels tegelijk over de Aetsveldsche Polder op 17/10 (EdB, RivD).

In de periode 13-18/10 worden op landelijk niveau enorme aantallen van doortrekkende

FOTO: WILLIAM PRICE

Blauwe Kiekendief, Diemerpark, 8 november 2020

Buizerdtrek in Nederland, oktober 2020; aantal ex. per dag (bron: trektellen.nl)

Buizerds gemeld (zie grafiek); het hoogste aantal is 1793 op 15/10 op een telpost in Losser, Twente, tegen de Duitse grens aan. Ook regionaal blijft dit niet onopgemerkt: in de Aetsveldsche Polder worden tijdens een goudplevierentelling - die hiervoor wordt afgebroken - op 17/10 596 overtrekkende Buizerds geteld (EdB, RivD).

De meeste meldingen van **Smelleken** komen vanaf Schiphol: 6/10, 10 en 18/12, en de Vijfhoek: 9-14/10, 5 en 20/12 (velen).

Op 5/10 in Sloterdijk 1 vr. en 1 juv. man **Slechtvalk**; "ik denk dat het valken van de Centrale Hemweg zijn. Op pilaster aan NO-gevel Belastingkantoor". Bij een waarneming van op 29/12 - 2 vogels t.p. - lees ik dat de nestkast van de Hemcentrale is verwijderd en dat er geen nieuwe wordt geplaatst (PM). Dit zal ongetwijfeld te maken hebben met het sluiten van de kolencentrales in Nederland. Nou ja, inmiddels zijn er Slechtvalken genoeg; wellicht blijft er dan nog een Houtsnip over.

Er worden meer **Kerkuilen** gemeld dan het vorige vierde kwartaal, eigenlijk al te veel om hier op te noemen, en dat is een goed teken: o.a. Durgerdam, De Tweede Diem, Nesciobrug, Buitenveldert, Westpoort. Nachtelijke geluidsopnames zijn er in de Watergraafsmeer 8 en 12/10 (GvD) en op 30/11 over IJburg (PvdW). De **Ransuil** heeft minder grote slaappleaatsen dan vorig jaar, max. 7 vogels worden gemeld, ergens in Amstelveen. Van **Velduil** zijn er waarnemingen in verschillende gebieden, met name de Bovenkerkerpolder; hier aanwezig in de periode 10/11-22/12 (1e wrn. Jimmy Kok).

STELTLOPERS

Een gekleurringde **Scholekster** foerageert op 24/10 langs de Muiderkust. De vogel blijkt geringd te zijn op Schiermonnikoog op 13 juli, aldus een 1kj op het tijdstip van de waarneming (EdB, RivD).

De laatste 3 **Bontbekplevieren** van dit jaar vliegen op 11/10 in zuidwestelijke richting over de Aetsveldsche Polder (EdB, RivD), de laatste **Zilverplevier** op 9/11 over de Vijfhoek; op 14/10 vliegen er daar zelfs 6 (GvD).

Op 15/10 wordt een **Regenwulp** gemeld in Waterland nabij De Nes (Ferenc Scheeren). In de regio zou dit de laatste datum ooit voor deze soort zijn. **Rosse Grutto** wordt alleen gezien op IJburg; tot en met 6/10, max. 4 vogels (velen). Deze pleisteren er al sinds 21/9, ervan uitgaande dat het dezelfde vogels zijn.

Deze periode één waarneming van **Kanoet**: 1 op IJburg op 23/11 (1e wrn. AS). Net als vorig jaar worden er **Kemphanen** geteld op een slaapplaats in de Bovenkerkerpolder; hoogste aantal is 16 op 10/12 (AJ).

Zeker 4 **Drieteenstrandlopers** vliegen over het IJmeer bij Muiden op 4/11 (AS, RuB e.a.). Het hoogste aantal **Bonte Strandlopers** is 17 op IJburg op 4/10 (WP, SH). Op 4 en 10/10 worden resp. 1 en 2 **Kleine Strandlopers** gezien op het nieuwe deel van IJburg (LIJ, WP).

De laatste **Oeverloper** van dit jaar wordt gezien bij de pieren van Muiden: 18/11 (Tonny Bakker).

Op 2/10 wordt een overvliegende **Zwarte Ruiter** gehoord op IJburg (RuB). Een late **Groenpootruiter** wordt gezien op 12/10 vliegend over de Vijfhoek (GvD). Vorig jaar werd de **Witgat** alleen in december waargenomen; nu in alle maanden en te veel om hier op te noemen.

Waarnemingen van **Bokjes** zijn er vanaf 15/10; het hoogste aantal is 3 op 20/11 in de Volgermeer (WP). Het hoogste aantal van **Houtsnip** is ook 3: op 6/12 in het Schinkelbos (CW).

FOTO: GERT LAGERWEL

Oeverloper, Vijfhoek/Muiden, 19 oktober 2020

MEEUWEN & STERNS

Op 16 en 24/10 en in de periode 4-10/11 worden er max. 30 **Dwergmeeuwen** waargenomen op het IJmeer thv Muiden (1e wrn. Rinse van der Vliet). De laatste waarneming dit jaar van **Zwartkopmeeuw** betreft een geringde adult in winterkleed aan de Westerdokskade op 18/12 (JZ).

Op 26/11 duikt een 1kj **Kleine Burgemeester** op in Zuidoost, een ongebruikelijke plek (1e wrn. JZ). De vogel is daar aanwezig t/m 9/12; “de ganzen, duiven en meeuwen worden vaak gevoerd door de buurtbewoners, de Kleine Burgemeester profiteert hiervan mee” (LIJ op 28/11). Op 11/12 wordt een overvliegende vogel gezien in Bos en Lommer, ook een 1kj (Marten Miske); dezelfde vogel wellicht? De in 2014 in Amsterdam gekleurringde Kleine Burgemeester is (nog) niet gezien.

De laatste **Reuzensterms** worden waargenomen op 10/10, 1 adult en 1 juveniel vliegend over het Diemerpark (FvG, AJ, LIJ, PvdW, WP), de laatste en enige **Zwarte Stern** van dit kwartaal op 2/10 over IJburg (EH).

HOENDERS, DUIVEN, SPECHTEN & VARIA

Op 22/11 zijn er 1 man en 3 vrouwen **Patrijs** op Schiphol-Zuid (Peter Duijnmayr). Vanaf 2/12 worden ze gemeld vanaf Tweeduisend El, de bekende plek (1e wrn. Fred Scholte). Hogere aantallen worden echter gezien langs het doodlopende weggetje genaamd Veldpostpark (1e wrn. Guido Klerk), met max. 20 op 31/12 (CW). Kan het zijn dat ze zijn uitgezet?

De meeste waarnemingen van **Groene Specht** komen dit kwartaal uit het Diemerpark, De Nieuwe Oosterbegraafplaats en Westgaarde. In de periode 18/10-5/12 wordt regelmatig een **Kleine Bonte Specht** waargenomen op de Vijfhoek (velen). Op 8/11 en 5/12 wordt specifiek een vrouwtje genoemd (SH, EdB, RivD). Op 9/11 ook een vrouwtje Kleine Bonte in het Diemerpark (WP).

Na een onzekere waarneming van een **Vale Gierzwaluw** in het Eendrachtspark op 22/10 “erg lichtbruin voor een Gierzwaluw” (DD), wordt er op 30/10 één gemeld en gefotografeerd op IJburg; “vanaf 15:00 twee uur lang foeragerend laag boven het eiland” (1e wrn. RB). In mistroostig weer, maar dat hoort bij de soort, juist dan komt hij naar beneden. Ook op 31/10 is de vogel nog aanwezig; “hoger vliegend en iets westelijker dan gisteren”, maar vertrok om ca. 14:00 in zuidelijke richting. Indien aanvaard door de CDNA, betreft dit een nieuwe soort voor de Amsterdamse regio. Zie ook (de online versie van) het artikel in de vorige Gierzwaluw.

Op 3/11 vliegt een **Klapkster** naar zuid over Haven Ballast; “neergestreken bij Waterlandtak, maar niet terug gevonden” (WvdS).

Helaas geen **Kraanvogels** dit najaar.

ZANGVOGELS

Roeken zijn er vooral in Waterland en de Aetsveldsche Polder, en vliegend over het Diemerpark. De hoogste aantallen worden geteld in november en december aan de Nieuwe Gouw; max. 11 op 2/11 (HJ). De **Raaf** wordt steeds vaker waargenomen; de meeste waarnemingen komen vanaf de Vijfhoek en de Aetsveldsche Polder; hoogste aantal is hier 3 in de periode 2-14/10.

FOTO: HANS NIEKUS

Zwarte Mees, Landscreon, Weesp, 10 december 2020

De **Zwarte Mees** wordt het meest gemeld op de Vijfhoek: in de periode 4-21/11 max. 13 vogels (1e wrn. GvD). Op Westgaarde in de periode 7/11-28/12 max. 10 vogels (1e wrn. JvB, HJ). Vanaf 9/11 tot einde jaar zijn er max. 10 ex. te vinden op Landscreon (1e wrn. Fons de Meijer). In de periode 9/10-13/11 wordt een **Matkop** waargenomen in het Diemerpark (PvdW, FvG) en 10/10-9/12 max. 2 op de Vijfhoek (RB, Alfred de Weerd, WP, NA). Op 12/12 1 vogel in de Gaasperzoom (EV). **Baardman** is net als vorig jaar vooral aanwezig in Waterland en op de Vijfhoek.

Boomleeuweriken worden alleen waargenomen over de telposten: 11 en 14/10 Aetsveldsche Polder (EdB, RivD), 9/11 Vijfhoek (GvD), 10/11 Diemerpark (FvG, WP).

Een late **Oeverzwaluw** vliegt naar het zuiden over de Aetsveldsche Polder op 3/10; "keihard door, mee met Boerenzwaluwen" (EdB), het 8e oktobergeval in deze eeuw. De laatste **Huiszwaluw** vliegt op 10/10 over de Vijfhoek (RB). Op De Hoge Dijk wordt op 8/10 een **Witkopstaartmees** gezien (Will Schep) en op 2 en 5/11 max. 2 (AS, JG).

Op 3/12 wordt de zeldzame **Pallas' Boszanger** gemeld in De Baarsjes door een bewoner (J.K. van Laarhoven). Helaas bevindt de vogel, voor vele vogelaars een nieuwe soort voor de regio, zich in een door huizen omsloten binnentuin. Niet toegankelijk dus, maar gelukkig zijn enkele lokale ondernemers en andere bewoners bereid af en toe een vogelaar toe te laten in de binnentuin. Op 5/12 wordt de vogel voor het eerst gefotografeerd en de soort aldus definitief vastgesteld. Ook wordt het geluid opgenomen. De laatste waarneming is op 14/12.

De Gierzwaluw

De **Bladkoning** die vorig kwartaal al aanwezig was op IJburg, wordt hier gezien tot 2/10. Andere waarnemingen zijn er in Middenhoven, De Aker, Diemerpark, Noord, Watergraafsmeer en Westgaarde. Op de Vijfhoek is er 1 aanwezig in de periode 10-15/10 (1e wrn. RB). Een **Siberische Tjiftjaf** wordt op 9/11 gefotografeerd in het Diemerpark; "opvallend bleke tjif" (WP). Een late **Grasmus** laat zich zien in Overdiemen op 2/10 (Iks van Eijndhoven). Een **Pestvogel** wordt gemeld op IJburg op 31/12; "kort roepend, niet gezien" (Ferenc S). Novemberwaarnemingen van **Beflijsters** zijn er niet ieder jaar: op 7/11 1 mannetje naar zuid over de Vijfhoek (GvD, SH) en op 8/11 1 over de Aetsveldsche Polder (EdB, RivD). In december worden er **Zwarte Roodstaarten** waargenomen in Duivendrecht (AS, Leobard Hinfelaar) en op IJburg max. 3 op 12/12 (SH). De enige **Gekraagde Roodstaarten** van dit kwartaal worden gezien op 5/10 in Uithoorn en op 6/10 een vrouwtje op Wittenburg (René Wolbers, Moon Rijken). Op 2 en 9/10 wordt nog een **Paapje** gefotografeerd op resp. IJburg en Schiphol (EH, Bep Scheen). In november worden late **Tapuiten** gezien: 1/11 Poppendammerweeren (Jörg Hamann) en 4/11 Schiphol (CW). De waarneming van een **Gele Kwikstaart** op 13/10 over het Diemerpark is de laatste van het jaar (PvdW, WP). Twee mannetjes **Noordse Kwikstaart** foerageren aan de Bloemendaler-

FOTO: JOP HEDDOORN

Roodhalsfuut, IJmeer, 5 december 2020

gouw op 6/9 (GvD) en in de Aetsveldsche Polder op 15/9 (EdB). Op laatstgenoemde locatie vliegt op 2/9 een **Engelse Kwikstaart** over in zuidelijke richting (RivD, Edb).

De laatste waarneming van **Boompieper** dit kwartaal is op 7/10, gefotografeerd in het Schinkelbos ("Stephan").

Op 2/10 wordt een overvliegende **Roodkeelpieper** gehoord in de Aetsveldsche Polder. Het betreft het 9e geval in deze eeuw. Voor het eerst is van deze soort een geluidsopname gemaakt in de Amsterdamse regio.

Oeverpiepers worden gemeld op Marken, in Waterland en aan de Muiderkust, vanaf 4/10. Laatste waarneming is op 28/11 aan de Uitdammerdijk (H. Nibbering). Veel meldingen van groepen **Waterpiepers**; op 7/11 40 in de Lutkemeer (Rutger Rotscheid), op 22/12 48 in de Osdorper Bovenpolder (JvB), op 29/10 21 op de Vijfhoek (GvD), op 23/11 15 Binnen-/Buitengouw (Marianne Slot) en op 20/12 13 vliegend in zuidelijke richting over de Aetsveldsche Polder (EdB).

Op de Vijfhoek worden hoge aantallen genoteerd van **Keep**: op 7/11 122 van deze vinkachtige en op 8/11 maar liefst 295. Net als vorig jaar weinig gevallen in december; slechts 4.

Appelvinken zijn soms lastig te vinden, maar als je het geluid kent, is het makkelijker.

Hoogste aantal waargenomen is 8, op 23/12 in Zuidoost (Michel Hulspas) en op 30/12 in het Amstelpark (Wouter Monster).

Hoogste aantal **Grote Barmsijs** is ook 8, over de Vijfhoek op 20/10 (GvD); daarnaast 5 over het Diemerpark op 6/11 (FvG). In de periode 9-17/10 trekken er **Kleine Barmsijzen** over de Vijfhoek (max. 2) en over de Aetsveldsche Polder.

Kruisbekken vliegen op 12 en 29/10 over de Vijfhoek (GvD) en op 9/11 1 over Landschoon (EV). Geen hoge aantallen van **Sijs**; vorig jaar bedroeg het maximum 2229, nu is slechts 25 het hoogst genoteerde aantal: op 17/10 vliegend over de Oosteinderweg in Aalsmeer, op het randje van de regio (Christian Kooij).

In de periode 18-21/11 zijn er max. 3 **Sneeuwgorzen** t.p. op Marken (1e wrn. Dirk Kaars).

Op 16/10 een melding van een in noordelijke richting overvliegende **IJsgors** in Polder Omhoog met het Veen (Jannes Boers e.a.); op 9/11 vliegt er 1 naar zuidoost op de Vijfhoek (GvD).

Gebruikte afkortingen

AJ	Auke Jansen	GvD	Guus van Duin	PvdW	Piet van der Werf
AS	Adrie Streefland	HJ	Han Jacobs	RB	Rob Baars
CW	Cor Wies	JG	Jaap Gijsbertsen	RivD	Ricardo van Dijk
DD	Daan Drukker	JvB	Jan van Blanken	RuB	Ruurd Bennink
EdB	Ellen de Bruin	JZ	Jan Zorgdrager	SH	Sander Hietkamp
EH	Ewout Huibers	LIJ	Lodewijk IJlst	TdG	Ton de Groot
EV	Els Velzing	NA	Niels Aagaard	WP	William Price
FvG	Frank van Groen	PM	Paul Marcus	WvdS	Wim van der Schot